

Ευρωπαϊκή Οδηγία υπ'Αριθμ. 32003L0054

Οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ - Δηλώσεις σχετικά με τις δραστηριότητες παροπλισμού και διαχείρισης των αποβλήτων

Αποφασίζουμε:

Οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2003

σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 47 παράγραφος 2, το άρθρο 55 και το άρθρο 95,

τις προτάσεις της Επιτροπής(1),

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής(2),

Αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης(3),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας(4), έχει συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία των εσωτερικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας.

(2) Η πείρα που αποκτήθηκε κατά την υλοποίηση της εν λόγω οδηγίας καταδεικνύει τα σημαντικά οφέλη που είναι δυνατόν να προκύψουν από την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, όσον αφορά τα κέρδη σε απόδοση, τη μείωση τιμών, τα υψηλότερα επίπεδα υπηρεσιών και την αυξημένη ανταγωνιστικότητα. Εντούτοις, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις και δυνατότητες για βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς, κυρίως δε απαιτούνται συγκεκριμένες διατάξεις για τη διασφάλιση ισότιμων όρων παραγωγής για τη μείωση του κινδύνου δημιουργίας δεσποζουσας θέσης στην αγορά και επιθετικής συμπεριφοράς, διασφαλίζοντας τιμολόγια μεταφοράς και διανομής χωρίς την επιβολή διακρίσεων, μέσω της παροχής πρόσβασης στο δίκτυο με βάση τιμολόγια τα οποία δημοσιεύονται πριν τεθούν σε ισχύ, καθώς επίσης

διασφαλίζοντας την προστασία των δικαιωμάτων των μικρών και ευάλωτων καταναλωτών και την κοινοποίηση των στοιχείων για τις πηγές ενέργειας που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και αναφορές για πηγές, όταν υπάρχουν, που δίνουν στοιχεία για την επίδρασή τους στο περιβάλλον.

(3) Κατά τη σύνοδό του στη Λισσαβόνα στις 23 και 24 Μαρτίου 2000, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απηύθυνε έκκληση για ταχεία ανάληψη εργασιών προκειμένου να ολοκληρωθεί η εσωτερική αγορά τόσο στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας όσο και στον τομέα του αερίου και να επισπευσθεί η ελευθέρωσή τους προκειμένου να επιτευχθεί μία πλήρως λειτουργική εσωτερική αγορά στους εν λόγω τομείς. Στο ψήφισμά του της 6ης Ιουλίου 2000 επί της δεύτερης έκθεσης της Επιτροπής για το καθεστώς ελευθέρωσης των αγορών ενέργειας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να υιοθετήσει λεπτομερές χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη επακριβώς καθορισμένων στόχων, με προοπτική τη σταδιακή αλλά πλήρη ελευθέρωση της αγοράς ενέργειας.

(4) Οι ελευθερίες που εγγυάται η συνθήκη στους ευρωπαϊούς πολίτες - η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, η ελευθερία παροχής υπηρεσιών και η ελευθερία εγκατάστασης - είναι δυνατές μόνο στο πλαίσιο της εντελώς ανοικτής αγοράς, η οποία παρέχει σε όλους τους καταναλωτές τη δυνατότητα να επιλέγουν ελεύθερα τους προμηθευτές τους και παρέχει σε όλους τους προμηθευτές την ελευθερία να προμηθεύουν τους πελάτες τους.

(5) Τα κυριότερα εμπόδια για την επίτευξη μιας απολύτως λειτουργικής και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με τα θέματα της πρόσβασης στο δίκτυο, με την τιμολόγηση των υπηρεσιών του δικτύου και με τους διαφορετικούς βαθμούς ανοίγματος της αγοράς μεταξύ κρατών μελών.

(6) Για να είναι σε θέση να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός, η πρόσβαση στο δίκτυο πρέπει να παρέχεται χωρίς διακρίσεις, με διαφάνεια και σε λογικές τιμές.

(7) Προκειμένου να ολοκληρωθεί η εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η χωρίς διακρίσεις πρόσβαση του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς ή διανομής στο δίκτυο έχει ύψιστη σημασία. Ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς ή διανομής μπορεί να περιλαμβάνει μία ή και περισσότερες επιχειρήσεις.

(8) Προκειμένου να διασφαλισθεί η δίκαιη και αμερόληπτη πρόσβαση στο δίκτυο, είναι σκόπιμο τα δίκτυα διανομής και μεταφοράς, όπου υφίστανται κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις, να έχουν νομικά διακριτή προσωπικότητα. Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος, τα οποία αναπτύσσουν τα κράτη μέλη για την επίτευξη του στόχου αυτής της απαίτησης και, ενδεχομένως, να υποβάλλει προτάσεις για την τροποποίηση της παρούσας οδηγίας. Περαιτέρω, είναι σκόπιμο οι διαχειριστές των δικτύων μεταφοράς και διανομής να έχουν ουσιαστικά δικαιώματα λήψης αποφάσεων όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία που είναι αναγκαία για τη συντήρηση, τη λειτουργία και την ανάπτυξη δικτύων όταν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία λειτουργούν και βρίσκονται υπό την ιδιοκτησία κάθετα ολοκληρωμένων επιχειρήσεων. Η ανεξαρτησία των διαχειριστών των δικτύων μεταφοράς και διανομής επιβάλλεται να διασφαλισθεί, ιδίως απέναντι στα συμφέροντα που συνδέονται με την παραγωγή και τον εφοδιασμό. Κατά συνέπεια, πρέπει επίσης να δημιουργηθούν πλήρως ανεξάρτητες διευθυντικές δομές μεταξύ διαχειριστών δικτύων μεταφοράς και διανομής και κάθε εταιρείας παραγωγής/εφοδιασμού.

Εν τούτοις, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ ενός τέτοιου νομικού διαχωρισμού και της αποσύνδεσης των ιδιοκτησιακών σχέσεων. Ο νομικός διαχωρισμός δεν συνεπάγεται μεταβολή της ιδιοκτησίας των περιουσιακών στοιχείων και τίποτα δεν εμποδίζει την εφαρμογή παρεμφερών ή όμοιων συνθηκών απασχόλησης σε ολόκληρες τις κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις. Ωστόσο, η διαδικασία λήψης αποφάσεων χωρίς διακρίσεις θα πρέπει να διασφαλίζεται με οργανωτικά μέτρα για την ανεξαρτησία των αρμοδίων για τη λήψη αποφάσεων.

(9) Στην περίπτωση μικρών δικτύων, η παροχή βοηθητικών υπηρεσιών μπορεί να διασφαλίζεται από διαχειριστές δικτύων μεταφοράς διασυνδεδεμένους με το μικρό δίκτυο.

(10) Αν και η παρούσα οδηγία δεν ασχολείται με θέματα ιδιοκτησίας, υπενθυμίζεται ότι στην περίπτωση επιχείρησης μεταφοράς ή διανομής η οποία είναι διαχωρισμένη ως προς τη νομική της μορφή από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της παραγωγής ή/και της προμήθειας, μπορεί να οριστεί ως διαχειριστής του δικτύου η ίδια εταιρεία που είναι ιδιοκτήτης της υποδομής.

(11) Προκειμένου να μην επιβληθεί δυσανάλογο οικονομικό και διοικητικό βάρος στις μικρές εταιρείες διανομής, κρίνεται σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη, όποτε αυτό είναι αναγκαίο, να τις απαλλάσσουν από τις απαιτήσεις νομικού διαχωρισμού της διανομής.

(12) Οι διαδικασίες χορήγησης αδειών δεν θα πρέπει να οδηγούν σε διοικητική επιβάρυνση δυσανάλογη προς το μέγεθος και τη δυναμική σπουδαιότητα των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας.

(13) Θα πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα προκειμένου να διασφαλιστούν τιμολόγια διαφανή και άνευ διακρίσεων για την πρόσβαση στα δίκτυα. Τα εν λόγω τιμολόγια θα πρέπει να ισχύουν για όλους τους χρήστες του δικτύου σε αμερόληπτη βάση.

(14) Προκειμένου να διευκολυνθεί η σύναψη συμβάσεων από επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας που έχει την έδρα της σε κράτος μέλος για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επιλέξιμους πελάτες σε άλλο κράτος μέλος, τα κράτη μέλη και, ενδεχομένως, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να εργασθούν για την επίτευξη πιο ομοιογενών όρων και ίδιου βαθμού επιλεξιμότητας για το σύνολο της εσωτερικής αγοράς.

(15) Η ύπαρξη αποτελεσματικού ρυθμιστικού καθεστώτος, το οποίο τίθεται σε εφαρμογή από μία ή περισσότερες εθνικές ρυθμιστικές αρχές, αποτελεί σημαντικό χαρακτηριστικό για την εγγύηση της άνευ διακρίσεων πρόσβασης στο δίκτυο. Τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τις λειτουργίες, τις αρμοδιότητες και τις διοικητικές εξουσίες των ρυθμιστικών αρχών. Είναι σημαντικό οι ρυθμιστικές αρχές, σε όλα τα κράτη μέλη, να διαθέτουν κοινό ελάχιστο επίπεδο αρμοδιοτήτων. Οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να έχουν την αρμοδιότητα να καθορίζουν ή να εγκρίνουν τα τιμολόγια ή, τουλάχιστον, τις μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής. Για να μην υπάρχει αβεβαιότητα και δαπανηρές και χρονοβόρες διαφωνίες, τα τιμολόγια αυτά θα πρέπει να δημοσιεύονται πριν τεθούν σε ισχύ.

(16) Η Επιτροπή έχει εκδηλώσει την πρόθεσή της να ιδρύσει ευρωπαϊκό ρυθμιστικό όμιλο για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο, ο οποίος θα αποτελέσει κατάλληλο συμβουλευτικό μηχανισμό για την ενθάρρυνση της συνεργασίας και του συντονισμού των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ώστε να προωθηθεί η ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου και να ενθαρρυνθεί η συνεπής εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και της οδηγίας 2003/55/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου(5) καθώς και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1228/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας(6).

(17) Για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική πρόσβαση στην αγορά όλων των συντελεστών της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των νεοεισερχόμενων επιχειρήσεων στην αγορά, απαιτείται η εφαρμογή μηχανισμών εξισορρόπησης που δεν επιβάλλουν διακρίσεις και αντικατοπτρίζουν το κόστος. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί, μόλις η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας αποκτήσει επαρκή ρευστότητα, με την καθιέρωση των διαφανών και βασισμένων στην αγορά μηχανισμών εφοδιασμού και αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που είναι αναγκαίοι στο πλαίσιο των απαιτήσεων εξισορρόπησης. Όταν δεν υπάρχει τέτοια ρευστότητα στην αγορά, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές υποχρεούνται να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι τα τιμολόγια εξισορρόπησης δεν επιβάλλουν διακρίσεις και ότι αντικατοπτρίζουν το κόστος. Συγχρόνως, θα

πρέπει να παρασχεθούν κατάλληλα κίνητρα για την εξισορρόπηση της εισροής και άντλησης ηλεκτρισμού και για να μην τεθεί σε κίνδυνο το σύστημα.

(18) Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να δύνανται να καθορίζουν ή να εγκρίνουν τιμολόγια ή μεθοδολογίες οι οποίες διέπουν τον υπολογισμό των τιμολογίων, βάσει προτάσεως του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς ή του (των) διαχειριστή(ων) του δικτύου διανομής, ή βάσει προτάσεως με την οποία συμφώνησαν ο (οι) εν λόγω διαχειριστής(ές) και οι χρήστες του δικτύου. Διεκπεραιώνοντας τα καθήκοντα αυτά, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να φροντίζουν ώστε τα τιμολόγια μεταφοράς και διανομής να μην εισάγουν διακρίσεις και να αντικατοπτρίζουν το κόστος, θα πρέπει δε να λαμβάνουν υπόψη τους το μακροπρόθεσμο, οριακό και εξοικονομούμενο κόστος δικτύου από τον επιμερισμό της παραγωγής και τα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης.

(19) Για λόγους ακριβοδίκαιης μεταχείρισης, ανταγωνιστικότητας και, εμμέσως, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, όλοι οι κοινοτικοί τομείς της βιομηχανίας και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και όλοι οι πολίτες της Κοινότητας που επωφελούνται από τα οικονομικά πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς, θα πρέπει να μπορούν να απολαύουν επίσης υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή, και ιδίως τα νοικοκυριά και, εφόσον τα κράτη μέλη το κρίνουν αναγκαίο, θα πρέπει και οι μικρές επιχειρήσεις, θα πρέπει να απολαύουν εγγυήσεων δημόσιας υπηρεσίας, ιδίως όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού και τις προσιτές τιμές.

(20) Οι πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν ελεύθερα τον προμηθευτή τους. Εντούτοις, θα πρέπει να εφαρμοσθεί σταδιακή προσέγγιση για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στη βιομηχανία να προσαρμοσθεί και να διασφαλισθεί ότι έχουν καθιερωθεί τα ενδεδειγμένα μέτρα και συστήματα για την προστασία των συμφερόντων των πελατών, καθώς επίσης ότι οι πελάτες έχουν πραγματικό και ουσιαστικό δικαίωμα επιλογής του προμηθευτή τους.

(21) Το προοδευτικό άνοιγμα της αγοράς προς τον πλήρη ανταγωνισμό θα πρέπει, το ταχύτερο δυνατό, να εξαλείψει τις διαφορές μεταξύ κρατών μελών. Η υλοποίηση της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να γίνεται με διαφάνεια και βεβαιότητα.

(22) Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει να διασφαλίσουν τον ανταγωνισμό στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διαφανούς διαδικασίας χορήγησης αδειών. Εντούτοις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα συμβολής στην ασφάλεια του εφοδιασμού δρομολογώντας -σε περίπτωση που με τη διαδικασία χορήγησης αδειών δεν δημιουργείται επαρκές δυναμικό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας- διαδικασία υποβολής προσφορών ή ισοδύναμη διαδικασία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, χάριν της προστασίας του περιβάλλοντος και της προώθησης εκκολλημένων νέων τεχνολογιών, να προβαίνουν σε πρόσκληση προς υποβολή προσφορών για τη δημιουργία νέου δυναμικού βάσει δημοσιευμένων κριτηρίων. Το νέο δυναμικό αφορά, μεταξύ άλλων, ανανεώσιμες πηγές και συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΠΗΘ).

(23) Προς το συμφέρον της ασφάλειας του εφοδιασμού, θα πρέπει να παρακολουθείται το ισοζύγιο εφοδιασμού/ζήτησης ανά τα κράτη μέλη, και να ακολουθεί η υποβολή σχετικής έκθεσης για την κατάσταση που επικρατεί σε κοινοτικό επίπεδο, λαμβανομένου υπόψη του δυναμικού διασύνδεσης μεταξύ των περιοχών. Το εν λόγω έργο της παρακολούθησης θα πρέπει να διεξάγεται αρκετά νωρίς ώστε σε περίπτωση που διακυβεύεται η ασφάλεια του εφοδιασμού να μπορούν να ληφθούν τα ενδεδειγμένα μέτρα. Η κατασκευή και η συντήρηση των απαιτούμενων υποδομών δικτύου, συμπεριλαμβανομένου του δυναμικού διασύνδεσης, θα πρέπει να συντελεί στο να υπάρχει σταθερός εφοδιασμός με ηλεκτρική ενέργεια. Η κατασκευή και η συντήρηση της απαραίτητης υποδομής δικτύου, συμπεριλαμβανομένου του δυναμικού διασύνδεσης και της

αποκεντρωμένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αποτελούν σημαντικά στοιχεία για έναν σταθερό εφοδιασμό με ηλεκτρική ενέργεια.

(24) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να φροντίζουν ώστε οι οικιακοί πελάτες και, όπου κρίνεται σκόπιμο από τα κράτη μέλη, οι μικρές επιχειρήσεις να απολαύουν του δικαιώματος εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια συγκεκριμένης ποιότητας σε σαφώς συγκρίσιμες, διαφανείς και λογικές τιμές. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διατήρηση των υψηλών επιπέδων παροχής δημόσιας υπηρεσίας στην Κοινότητα, όλα τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη για την επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να κοινοποιούνται τακτικά στην Επιτροπή. Η Επιτροπή οφείλει να δημοσιεύει τακτικά έκθεση η οποία να αναλύει τα μέτρα που ελήφθησαν σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη των στόχων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, συγκρίνοντας την αποτελεσματικότητά τους, με απώτερο σκοπό την παροχή συστάσεων για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο προς επίτευξη δημόσιας υπηρεσίας υψηλών προδιαγραφών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να προστατεύουν τους ευάλωτους καταναλωτές στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Τα μέτρα αυτά είναι δυνατό να διαφέρουν ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος και να περιλαμβάνουν ειδικά μέτρα για την πληρωμή των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, ή γενικότερα μέτρα λαμβανόμενα στο πλαίσιο του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Όταν παρέχεται καθολική υπηρεσία και σε μικρές επιχειρήσεις, τα μέτρα που εξασφαλίζουν την παροχή της καθολικής αυτής υπηρεσίας μπορούν να διαφέρουν αναλόγως του αν πρόκειται για νοικοκυριά ή για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

(25) Η Επιτροπή έχει εκδηλώσει την πρόθεσή της να αναλάβει πρωτοβουλίες, ιδιαίτερα όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της διάταξης για την επισήμανση, και συγκεκριμένα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να δίδονται με τρόπο διαφανή, εύληπτο και συγκρίσιμο, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τουλάχιστον όσον αφορά τις εκπομπές CO₂ και τα ραδιενεργά απόβλητα της ηλεκτροπαραγωγής από διάφορες ενεργειακές πηγές, καθώς και με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να απλοποιηθούν τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για τον έλεγχο της ακρίβειας των πληροφοριών που παρέχουν οι προμηθευτές.

(26) Η τήρηση των προδιαγραφών περί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας αποτελεί θεμελιώδη απαίτηση της παρούσας οδηγίας, η δε παρούσα οδηγία θα πρέπει προ πάντων να καθορίζει κοινά ελάχιστα πρότυπα τα οποία θα τηρούνται από όλα τα κράτη μέλη και τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη τους στόχους της προστασίας των καταναλωτών, της ασφάλειας του εφοδιασμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και των ισοδύναμων επιπέδων ανταγωνισμού σε όλα τα κράτη μέλη. Είναι σημαντικό οι απαιτήσεις περί υπηρεσιών κοινής ωφέλειας να μπορούν να ερμηνεύονται σε εθνική βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες και τηρουμένου του κοινοτικού δικαίου.

(27) Τα κράτη μέλη δύνανται να ορίσουν ύστατο προμηθευτή. Ο προμηθευτής αυτός μπορεί να είναι το τμήμα πωλήσεων μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης που εκτελεί επίσης και τα καθήκοντα διανομής, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις διαχωρισμού της παρούσας οδηγίας.

(28) Τα μέτρα που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για την επίτευξη των στόχων της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής ενδέχεται να περιλαμβάνουν, ιδίως, την παροχή κατάλληλων οικονομικών κινήτρων, με χρήση, όπου είναι σκόπιμο, όλων των υφιστάμενων εθνικών και κοινοτικών μέσων. Τα μέσα αυτά δύνανται να συμπεριλαμβάνουν μηχανισμούς ευθύνης ώστε να εξασφαλίζονται οι αναγκαίες επενδύσεις.

(29) Στο βαθμό που τα μέτρα τα θεσπιζόμενα από τα κράτη μέλη για την εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, η κοινοποίησή τους στην Επιτροπή είναι, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, υποχρεωτική.

(30) Η απαίτηση να κοινοποιείται στην Επιτροπή οιαδήποτε άρνηση χορήγησης άδειας για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων παραγωγής απεδείχθη ότι είναι άσκοπη διοικητική επιβάρυνση και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να καταργηθεί.

(31) Δεδομένου ότι ο στόχος της προβλεπόμενης δράσης, και συγκεκριμένα η δημιουργία απολύτως λειτουργικής εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην οποία να προεξάρχει ο θεμιτός ανταγωνισμός, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

(32) Βάσει της πείρας που αποκτήθηκε με την εφαρμογή της οδηγίας 90/547/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1990, για τη διαμετακόμιση ηλεκτρικής ενέργειας μέσω μεγάλων δικτύων(7), θα πρέπει να ληφθούν μέτρα προκειμένου να διασφαλισθούν ομοιογενή και άνευ διακρίσεων καθεστάτα πρόσβασης για τη μεταφορά, συμπεριλαμβανομένων των διασυννοριακών ροών ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ κρατών μελών. Προκειμένου να διασφαλισθεί η ομοιογενής αντιμετώπιση της πρόσβασης στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, της διαμετακόμισης μη εξαιρουμένης, η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να καταργηθεί.

(33) Δεδομένης της εμβέλειας των τροποποιήσεων της οδηγίας 96/92/ΕΚ, καλόν είναι, χάριν σαφήνειας και εξορθολογισμού, να αναδιατυπωθούν οι εν λόγω διατάξεις.

(34) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις βασικές αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες που αφορούν την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Ορίζει τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, την πρόσβαση στην αγορά, τα κριτήρια και τις διαδικασίες που ισχύουν για τις προσκλήσεις προς υποβολή προσφορών και τη χορήγηση αδειών καθώς και για την εκμετάλλευση των δικτύων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1. 'παραγωγή': η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας·
2. 'παραγωγός': κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παράγει ηλεκτρική ενέργεια·
3. 'μεταφορά': η μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διασυνδεδεμένου δικτύου υπερυψηλής και υψηλής τάσης με σκοπό την παροχή σε τελικούς πελάτες ή σε διανομείς, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας·
4. 'διαχειριστής δικτύου μεταφοράς': κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, την εξασφάλιση της συντήρησης και, στην περίπτωση που αυτό είναι αναγκαίο, την ανάπτυξη του δικτύου μεταφοράς σε μία δεδομένη περιοχή και, κατά περίπτωση, των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα, και για τη διασφάλιση της μακρόπνοης ικανότητας του δικτύου να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας·

5. 'διανομή': η μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω δικτύων διανομής υψηλής, μεσαίας και χαμηλής τάσης με σκοπό την παράδοσή της σε πελάτες, μη συμπεριλαμβανομένης όμως της προμήθειας·
6. 'διαχειριστής δικτύου διανομής': κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία, την εξασφάλιση της συντήρησης και, εφ' όσον είναι ανάγκη, την ανάπτυξη του δικτύου διανομής σε μία δεδομένη περιοχή, ενδεχομένως δε και των διασυνδέσεών του με άλλα δίκτυα, καθώς και για τη διασφάλιση της μακρόπνοης ικανότητας του δικτύου να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση διανομής ηλεκτρικής ενέργειας·
7. 'πελάτες': οι πελάτες χονδρικής και οι τελικοί πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας·
8. 'πελάτες χονδρικής': τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια με σκοπό τη μεταπώλησή της εντός ή εκτός του δικτύου όπου είναι εγκατεστημένα·
9. 'τελικοί πελάτες': οι πελάτες που αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια για δική τους χρήση·
10. 'οικιακοί πελάτες': οι πελάτες που αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια για δική τους οικιακή κατανάλωση, αποκλεισμένων των εμπορικών ή επαγγελματικών δραστηριοτήτων·
11. 'μη οικιακοί πελάτες': τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια που δεν προορίζεται για τη δική τους οικιακή χρήση, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών και των πελατών χονδρικής·
12. 'επιλέξιμοι πελάτες': οι πελάτες που είναι ελεύθεροι να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια από τον προμηθευτή της επιλογής τους κατά την έννοια του άρθρου 21 της παρούσας οδηγίας·
13. 'διασυνδέσεις': ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη διασύνδεση των ηλεκτρικών δικτύων·
14. 'διασυνδεδεμένο δίκτυο': το δίκτυο που αποτελείται από αριθμό δικτύων μεταφοράς και διανομής τα οποία συνδέονται μεταξύ τους με μια ή περισσότερες διασυνδέσεις·
15. 'απευθείας γραμμή': είτε η γραμμή ηλεκτρικής ενέργειας η οποία συνδέει μια απομονωμένη μονάδα παραγωγής με έναν απομονωμένο πελάτη είτε η γραμμή ηλεκτρικής ενέργειας η οποία συνδέει έναν παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας και μία επιχείρηση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία προμηθεύει απευθείας τις δικές της εγκαταστάσεις, θυγατρικές επιχειρήσεις και επιλέξιμους πελάτες·
16. 'οικονομική προτεραιότητα': η κατάταξη των πηγών προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας βάσει οικονομικών κριτηρίων·
17. 'βοηθητικές υπηρεσίες': όλες οι υπηρεσίες που είναι αναγκαίες για τη διαχείριση δικτύου μεταφοράς ή διανομής·
18. 'χρήστες δικτύου': τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που τροφοδοτούν ένα δίκτυο μεταφοράς ή διανομής ή που τροφοδοτούνται από ένα τέτοιο δίκτυο·
19. 'προμήθεια': η πώληση, συμπεριλαμβανομένης της μεταπώλησης, ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες·
20. 'ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας': η επιχείρηση που είναι κάθετα ή οριζόντια ολοκληρωμένη·
21. 'κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση': η επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων οι αμοιβαίες σχέσεις των οποίων καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων(8) και όπου η εν λόγω επιχείρηση/ο όμιλος ασκεί τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας·
22. 'συνδεδεμένη επιχείρηση': οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 41 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1983, βασιζόμενης στο άρθρο 44, παράγραφος 2, περίπτωση ζ)(9) της συνθήκης, για τους ενοποιημένους λογαριασμούς(10) ή/και οι συγγενείς επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 33 παράγραφος 1 της ίδιας οδηγίας ή/και οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους ίδιους

μετόχους

23. 'οριζόντια ολοκληρωμένη επιχείρηση': η επιχείρηση που ασκεί μια τουλάχιστον από τις δραστηριότητες παραγωγής με σκοπό την πώληση, μεταφοράς, διανομής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, και μια δραστηριότητα εκτός του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας

24. 'διαδικασία πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών': η διαδικασία με την οποία καλύπτονται προγραμματισμένες πρόσθετες ανάγκες και ανάγκες αντικατάστασης δυναμικού με προμήθειες από νέες ή υπάρχουσες εγκαταστάσεις παραγωγής

25. 'μακροπρόθεσμος προγραμματισμός': ο προγραμματισμός των επενδυτικών αναγκών όσον αφορά το δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής σε μακροπρόθεσμη βάση, προκειμένου να καλύπτεται η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο δίκτυο και να εξασφαλιστεί ο εφοδιασμός των πελατών

26. 'μικρό απομονωμένο δίκτυο': κάθε δίκτυο με κατανάλωση μικρότερη των 3000 GWh το 1996, στο οποίο ποσοστό κάτω του 5 % της ετήσιας κατανάλωσης προέρχεται από διασύνδεση με άλλα δίκτυα

27. 'απομονωμένο μικροδίκτυο': κάθε δίκτυο με κατανάλωση μικρότερη των 500 GWh το 1996, το οποίο δεν είναι συνδεδεμένο με άλλα δίκτυα

28. 'ασφάλεια': τόσο η ασφάλεια του εφοδιασμού και της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, όσο και η τεχνική ασφάλεια

29. 'ενεργειακή αποδοτικότητα/διαχείριση της ζήτησης': η συνολική ή ολοκληρωμένη προσέγγιση στόχος της οποίας είναι να επηρεάσει την ποσότητα και το χρονικό προγραμματισμό της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας με σκοπό τη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας και των φορτίων αιχμής, δίνοντας το προβάδισμα στις επενδύσεις για μέτρα ενεργειακής αποδοτικότητας ή άλλα μέτρα όπως οι συμβάσεις προμήθειας με δικαίωμα διακοπής, έναντι των επενδύσεων για την αύξηση του δυναμικού παραγωγής, εάν οι πρώτες από τις προαναφερόμενες επενδύσεις αποτελούν την αποτελεσματικότερη και οικονομικότερη εναλλακτική λύση, λαμβανομένων υπόψη του θετικού περιβαλλοντικού αντίκτυπου που προκύπτει από τη μειωμένη κατανάλωση ενέργειας και των συναφών πτυχών της ασφάλειας του εφοδιασμού και του κόστους διανομής

30. 'ανανεώσιμες πηγές ενέργειας': οι ανανεώσιμες μη ορυκτές πηγές ενέργειας (αιολική, ηλιακή, γεωθερμική, από τα κύματα, παλιρροϊκή, υδροηλεκτρική, από βιομάζα, από τα εκλυόμενα στους χώρους υγειονομικής ταφής αέρια, από τα αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και από τα βιοαέρια)

31. 'αποκεντρωμένη παραγωγή': οι μονάδες παραγωγής που συνδέονται με το δίκτυο διανομής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Άρθρο 3

Υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και προστασία των πελατών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, βάσει της θεσμικής τους οργάνωσης και τηρώντας δεόντως την αρχή της επικουρικότητας, ότι, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας οδηγίας, με σκοπό την επίτευξη μιας ανταγωνιστικής, ασφαλούς και περιβαλλοντικώς βιώσιμης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, και δεν κάνουν διακρίσεις μεταξύ αυτών των επιχειρήσεων όσον αφορά τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τους.

2. Τηρώντας πλήρως τις οικείες διατάξεις της συνθήκης, και ιδίως το άρθρο 86, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, χάριν του γενικού οικονομικού συμφέροντος, υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας οι οποίες μπορούν να αφορούν την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας του εφοδιασμού, την τακτική παροχή, την ποιότητα και τις τιμές παροχής, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της

προστασίας του κλίματος και της ενεργειακής αποδοτικότητας. Οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει να ορίζονται σαφώς, να είναι διαφανείς, αμερόληπτες και επαληθεύσιμες και να διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ στους εθνικούς καταναλωτές. Όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/διαχείριση της ζήτησης και για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν μακροπρόθεσμο προγραμματισμό, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο τρίτα μέρη να ζητήσουν πρόσβαση στο δίκτυο.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι όλοι οι οικιακοί πελάτες και, όπου κρίνεται σκόπιμο από τα κράτη μέλη, οι μικρές επιχειρήσεις (ήτοι οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 50 εργαζόμενους και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών ή ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια EUR) απολαύουν της καθολικής υπηρεσίας, δηλαδή του δικαιώματος να προμηθεύονται ηλεκτρική ενέργεια συγκεκριμένης ποιότητας εντός του εδάφους τους σε λογικές, εύκολα και άμεσα συγκρίσιμες και διαφανείς τιμές. Για να διασφαλίσουν την παροχή καθολικής υπηρεσίας, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να καθορίσουν έναν ύστατο προμηθευτή. Τα κράτη μέλη επιβάλλουν στις εταιρείες διανομής την υποχρέωση σύνδεσης των πελατών με το δίκτυό τους υπό όρους, προϋποθέσεις και τιμολόγια που καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 23 παράγραφος 2. Η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει επ' ουδενί τα κράτη μέλη να ενισχύουν τη θέση των εγχώριων, μικρών και μεσαίων καταναλωτών στην αγορά, με τη διεύρυνση των δυνατοτήτων για προαιρετικές συγκεντρώσεις των εκπροσώπων αυτής της κατηγορίας των καταναλωτών.

Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται με διαφανή και αμερόληπτο τρόπο και δεν εμποδίζει το άνοιγμα της αγοράς που προβλέπει το άρθρο 21.

4. Όταν παρέχεται οικονομική αντιστάθμιση, άλλες μορφές αντιστάθμισης και αποκλειστικά δικαιώματα τα οποία παραχωρεί ένα κράτος μέλος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των παραγράφων 2 και 3, παρέχονται με αμερόληπτο και διαφανή τρόπο.

5. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των τελικών πελατών και, ειδικότερα, μεριμνούν ώστε να υπάρχουν επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία των ευάλωτων καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που τους βοηθούν να αποφύγουν την αποσύνδεση. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν μέτρα προστασίας των τελικών πελατών σε απομακρυσμένες περιοχές. Διασφαλίζουν υψηλά επίπεδα προστασίας των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά τη διαφάνεια σχετικά με τους συμβατικούς όρους και προϋποθέσεις, τη γενική πληροφόρηση και τους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο επιλέξιμος πελάτης είναι πράγματι σε θέση να αλλάξει προμηθευτή. Όσον αφορά τουλάχιστον τους οικιακούς πελάτες, τα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνουν τα μέτρα που αναφέρονται στο παράρτημα Α.

6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνουν ή επισυνάπτουν στους λογαριασμούς και στο διαφημιστικό υλικό το οποίο τίθεται στη διάθεση των τελικών πελατών διευκρινίσεις σχετικά με:

α) τη συμβολή κάθε ενεργειακής πηγής στο συνολικό μίγμα καυσίμου του προμηθευτή κατά το προηγούμενο έτος·

β) τουλάχιστον την παραπομπή σε υφιστάμενες πηγές αναφοράς, όπως π.χ. ιστοσελίδες, όπου διατίθενται στο κοινό πληροφορίες για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όσον αφορά τουλάχιστον τις εκπομπές CO₂ και τα ραδιενεργά απόβλητα που είναι αποτέλεσμα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από το συνολικό μίγμα καυσίμων του προμηθευτή κατά το προηγούμενο έτος.

Όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια που προέρχεται από ανταλλαγή ηλεκτρικής ενέργειας ή εισάγεται από επιχείρηση που βρίσκεται εκτός της Κοινότητας, μπορεί να χρησιμοποιούνται συγκεντρωτικά στοιχεία που

έχουν δοθεί για την ανταλλαγή ή από την εν λόγω επιχείρηση κατά το προηγούμενο έτος.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται η αξιοπιστία των πληροφοριών που παρέχουν οι προμηθευτές στους πελάτες τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

7. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα για την επίτευξη των στόχων της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, της προστασίας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένως μέτρων ενεργειακής αποδοτικότητας/διαχείρισης της ζήτησης και μέσων για την καταπολέμηση των κλιματικών μεταβολών, και του στόχου της ασφάλειας του εφοδιασμού. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν ιδίως την παροχή κατάλληλων οικονομικών κινήτρων, αξιοποιώντας, όπου είναι σκόπιμο, όλα τα υφιστάμενα εθνικά και κοινοτικά μέσα για τη συντήρηση και την κατασκευή της απαιτούμενης υποδομής δικτύων, συμπεριλαμβανομένου του δυναμικού διασύνδεσης.

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν να μην εφαρμόσουν τις διατάξεις των άρθρων 6, 7, 20 και 22, στο μέτρο που η εφαρμογή τους θα παρεμπόδιζε, από νομική ή πραγματική άποψη, την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας προς το κοινό οικονομικό συμφέρον, και στο μέτρο που η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν επηρεάζεται σε βαθμό που να αντιβαίνει προς τα συμφέροντα της Κοινότητας. Τα συμφέροντα της Κοινότητας περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον ανταγωνισμό όσον αφορά τους επιλέξιμους πελάτες σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και το άρθρο 86 της συνθήκης.

9. Τα κράτη μέλη, κατά την έναρξη εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, ενημερώνουν την Επιτροπή για όλα τα μέτρα που θεσπίζουν για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων καθολικής υπηρεσίας και παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας του καταναλωτή και του περιβάλλοντος, και για τις πιθανές επιπτώσεις τους στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό, ανεξαρτήτως εάν τα εν λόγω μέτρα απαιτούν ή όχι παρέκκλιση από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας. Στη συνέχεια, ενημερώνουν την Επιτροπή ανά διετία σχετικά με κάθε τροποποίηση των εν λόγω μέτρων, ανεξαρτήτως εάν τα μέτρα αυτά απαιτούν ή όχι παρέκκλιση από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 4

Παρακολούθηση της ασφάλειας του εφοδιασμού

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την παρακολούθηση των θεμάτων της ασφάλειας του εφοδιασμού. Όταν τα κράτη μέλη θεωρούν ότι ενδείκνυται, μπορούν να αναθέτουν αυτό το καθήκον στις ρυθμιστικές αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 23 παράγραφος 1. Η παρακολούθηση αυτή καλύπτει, ιδίως, το ισοζύγιο προσφοράς/ζήτησης στην εθνική αγορά, το επίπεδο της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης και το προβλεπόμενο επιπλέον δυναμικό που βρίσκεται υπό προγραμματισμό ή κατασκευή, και την ποιότητα και το επίπεδο συντήρησης των δικτύων, καθώς και μέτρα για την κάλυψη της ανώτατης ζήτησης και την αντιμετώπιση τυχόν ελλειμμάτων ενός ή περισσότερων προμηθευτών. Οι αρμόδιες αρχές δημοσιεύουν ανά διετία, το αργότερο μέχρι την 31η Ιουλίου, έκθεση στην οποία συνοψίζονται οι παρατηρήσεις από την παρακολούθηση των εν λόγω θεμάτων, καθώς επίσης και οποιαδήποτε μέτρα έχουν ληφθεί ή προβλέπεται να ληφθούν για την αντιμετώπισή τους, και διαβιβάζουν πάραυτα την εν λόγω έκθεση στην Επιτροπή.

Άρθρο 5

Τεχνικοί κανόνες

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τον καθορισμό κριτηρίων τεχνικής ασφάλειας και την εκπόνηση και δημοσιοποίηση τεχνικών κανόνων που ορίζουν τις ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές σχεδιασμού και λειτουργίας όσον αφορά τη σύνδεση με δίκτυο εγκαταστάσεων παραγωγής, δικτύων διανομής, εξοπλισμού άμεσα συνδεδεμένων καταναλωτών, κυκλωμάτων διασυνδέσεων και απευθείας γραμμών. Οι τεχνικοί αυτοί κανόνες πρέπει να εξασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα των δικτύων, να είναι αντικειμενικοί και να μην

εισάγουν διακρίσεις. Κοινοποιούνται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών(11).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Άρθρο 6

Διαδικασία χορήγησης αδειών για τη δημιουργία νέου δυναμικού

1. Για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων παραγωγής, τα κράτη μέλη θεσπίζουν διαδικασία χορήγησης αδειών, η οποία ακολουθεί κριτήρια αντικειμενικά, διαφανή και μη εισάγοντα διακρίσεις.
2. Τα κράτη μέλη ορίζουν τα κριτήρια χορήγησης αδειών για την κατασκευή εγκαταστάσεων παραγωγής στο έδαφός τους. Τα εν λόγω κριτήρια αφορούν:
 - α) την εν γένει ασφάλεια του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, των εγκαταστάσεων και του σχετικού εξοπλισμού·
 - β) την προστασία της δημόσιας υγείας και ασφάλειας·
 - γ) την προστασία του περιβάλλοντος·
 - δ) τη χρήση γης και τη χωροθέτηση·
 - ε) τη χρήση δημόσιων εκτάσεων·
 - στ) την ενεργειακή αποδοτικότητα·
 - ζ) τη φύση των πρωτογενών πηγών·
 - η) τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αιτούντος, όπως οι τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες·
 - θ) τη συμμόρφωση με τα μέτρα τα θεσπιζόμενα σύμφωνα με το άρθρο 3.
3. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε οι διαδικασίες χορήγησης αδειών για τη μικρή ή/και την αποκεντρωμένη παραγωγή να λαμβάνουν υπόψη το περιορισμένο τους μέγεθος και τη δυναμική τους σπουδαιότητα.
4. Οι διαδικασίες χορήγησης των αδειών και τα σχετικά κριτήρια δημοσιοποιούνται. Οι αιτούντες ενημερώνονται για τους λόγους τυχόν απόρριψης αίτησης για χορήγηση άδειας. Οι λόγοι πρέπει να είναι αντικειμενικοί, ακριβοδίκαιοι, βάσιμοι και τεκμηριωμένοι. Στους αιτούντες παρέχεται η δυνατότητα προσφυγής.

Άρθρο 7

Υποβολή προσφορών για τη δημιουργία νέου δυναμικού

1. Χάριν της ασφάλειας του εφοδιασμού, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δυνατότητα δημιουργίας νέου δυναμικού ή λήψης μέτρων ενεργειακής αποδοτικότητας/διαχείρισης της ζήτησης μέσω πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών ή άλλης διαδικασίας ανάλογης ως προς τη διαφάνεια και την αμεροληψία, βάσει δημοσιευμένων κριτηρίων. Εντούτοις, οι διαδικασίες αυτές μπορούν να κινηθούν μόνον εάν, βάσει της διαδικασίας χορήγησης αδειών, το δυναμικό παραγωγής που δημιουργείται ή τα μέτρα ενεργειακής αποδοτικότητας/διαχείρισης που λαμβάνονται δεν επαρκούν για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διασφαλίζουν, για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και προώθησης εκκολαπτόμενων νέων τεχνολογιών, τη δυνατότητα πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών για τη δημιουργία νέου δυναμικού βάσει δημοσιευμένων κριτηρίων. Οι εν λόγω προσφορές μπορούν να αφορούν νέο δυναμικό ή μέτρα ενεργειακής αποδοτικότητας/διαχείρισης της ζήτησης. Εντούτοις, η διαδικασία πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών μπορεί να κινηθεί μόνον εάν, βάσει της διαδικασίας χορήγησης αδειών, το δυναμικό παραγωγής που δημιουργείται ή τα μέτρα που λαμβάνονται δεν επαρκούν για την

επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων.

3. Οι λεπτομέρειες της διαδικασίας υποβολής προσφορών για μέσα παραγωγής δυναμικού και μέτρα ενεργειακής αποδοτικότητας/διαχείρισης της ζήτησης δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών.

Οι προδιαγραφές της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών διατίθενται εγκαίρως σε κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση εγκατεστημένη στο έδαφος κράτους μέλους, ώστε να έχει στη διάθεσή της επαρκή χρόνο για την υποβολή της προσφοράς.

Με σκοπό τη διασφάλιση διαφάνειας και αμεροληψίας, οι προδιαγραφές της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών περιέχουν λεπτομερή περιγραφή των προδιαγραφών ανάθεσης της σύμβασης και της διαδικασίας που θα πρέπει να ακολουθήσουν όλοι οι προσφέροντες, καθώς και εξαντλητικό κατάλογο των κριτηρίων που δίδουν την επιλογή των υποψηφίων και την ανάθεση της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των κινήτρων, όπως οι επιδοτήσεις, που καλύπτονται από την πρόσκληση. Οι προδιαγραφές αυτές μπορούν επίσης να αφορούν τους τομείς που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2.

4. Στις προσκλήσεις προς υποβολή προσφορών για το απαιτούμενο δυναμικό παραγωγής, πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι προσφορές υφισταμένων μονάδων παραγωγής για προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες συνοδεύονται από μακροπρόθεσμες εγγυήσεις, εφόσον με τον τρόπο αυτόν μπορούν να αντιμετωπιστούν οι πρόσθετες απαιτήσεις.

5. Τα κράτη μέλη ορίζουν μία δημόσια αρχή ή δημόσιο φορέα, ή ιδιωτικό φορέα ανεξάρτητο από δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, που μπορεί να είναι η ρυθμιστική αρχή η οποία αναφέρεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1, υπεύθυνη(ο) για την οργάνωση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της διαδικασίας πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών που αναφέρεται στις παραγράφους 1 έως 4. Στις περιπτώσεις που ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς είναι εντελώς ανεξάρτητος από άλλες δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με το δίκτυο μεταφοράς από άποψη ιδιοκτησιακού καθεστώτος, ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς μπορεί να διορίζεται ως υπεύθυνος φορέας για την οργάνωση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της διαδικασίας πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών. Η εν λόγω αρχή ή φορέας λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών που περιέχονται στις προσφορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Άρθρο 8

Διορισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς

Τα κράτη μέλη ορίζουν, ή απαιτούν από επιχειρήσεις που είναι ιδιοκτήτριες δικτύων μεταφοράς να ορίσουν, για χρονική περίοδο που προσδιορίζεται από τα κράτη μέλη βάσει κριτηρίων αποδοτικότητας και οικονομικής ισορροπίας, έναν ή περισσότερους διαχειριστές δικτύου μεταφοράς. Τα κράτη μέλη μεριμνούν προκειμένου οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς να ενεργούν σύμφωνα με τα άρθρα 9 έως 12.

Άρθρο 9

Καθήκοντα των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς

Κάθε διαχειριστής δικτύου μεταφοράς είναι υπεύθυνος για:

- α) τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του δικτύου να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση για τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας·
- β) τη συμβολή στην ασφάλεια του εφοδιασμού μέσω επαρκούς δυναμικού μεταφοράς και αξιοπιστίας του δικτύου·
- γ) τη διαχείριση των ροών ενέργειας στο δίκτυο με συνεκτίμηση των ανταλλαγών με άλλα διασυνδεδεμένα

δίκτυα. Για το σκοπό αυτό, ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς είναι υπεύθυνος για να εξασφαλίζει την ασφάλεια, αξιοπιστία και αποδοτικότητα του δικτύου και, στα πλαίσια αυτά, για να μεριμνά ώστε να είναι διαθέσιμες όλες οι αναγκαίες βοηθητικές υπηρεσίες στο βαθμό που η διαθεσιμότητα αυτή είναι ανεξάρτητη από οιοδήποτε άλλο δίκτυο μεταφοράς με το οποίο το σύστημά του είναι διασυνδεδεμένο·

δ) την παροχή, στον διαχειριστή κάθε άλλου δικτύου με το οποίο είναι διασυνδεδεμένο το δίκτυό του, επαρκών πληροφοριών για την ασφαλή και αποδοτική λειτουργία καθώς και τη συντονισμένη ανάπτυξη και τη διαλειτουργικότητα του διασυνδεδεμένου δικτύου·

ε) την αποφυγή κάθε διάκρισης μεταξύ των χρηστών ή των κατηγοριών χρηστών του δικτύου, ιδίως δε κάθε διάκρισης υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων·

στ) την παροχή στους χρήστες του δικτύου των πληροφοριών που χρειάζονται για την αποτελεσματική πρόσβαση στο δίκτυο.

Άρθρο 10

Διαχωρισμός των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς

1. Σε περίπτωση που ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, τουλάχιστον από άποψη νομικής μορφής, οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από τις λοιπές δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη μεταφορά. Οι κανόνες αυτοί δεν συνεπάγονται υποχρέωση διαχωρισμού του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιουσιακών στοιχείων του δικτύου μεταφοράς από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση.

2. Προκειμένου να διασφαλισθεί η ανεξαρτησία του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εφαρμόζονται τα ακόλουθα ελάχιστα κριτήρια:

α) τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου μεταφοράς δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε διαρθρωτικές δομές της ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας που φέρουν την ευθύνη, άμεσα ή έμμεσα, για την καθημερινή εκτέλεση των δραστηριοτήτων παραγωγής, διανομής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας·

β) πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τα επαγγελματικά συμφέροντα των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου μεταφοράς λαμβάνονται υπόψη κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι σε θέση να ενεργούν με ανεξαρτησία·

γ) ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς διαθέτει αποτελεσματικές εξουσίες λήψης των σχετικών αποφάσεων, ανεξάρτητα από την ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας, όσον αφορά τους πόρους που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του δικτύου. Αυτό δεν πρέπει να αποτρέπει την ύπαρξη κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών που θα εξασφαλίζουν ότι προστατεύονται τα οικονομικά δικαιώματα και τα δικαιώματα εποπτείας της διαχείρισης, τα οποία έχει η μητρική εταιρεία όσον αφορά την απόδοση των πόρων θυγατρικής της εταιρείας, που ρυθμίζονται έμμεσα σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 2. Ειδικότερα, τούτο επιτρέπει στη μητρική επιχείρηση να εγκρίνει το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή ισοδύναμο μέσω του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς και να θέτει συνολικά όρια για τα επίπεδα χρέωσης της θυγατρικής της. Δεν επιτρέπει στη μητρική επιχείρηση να δίνει εντολές σχετικά με την καθημερινή λειτουργία ή τις επιμέρους αποφάσεις σχετικά με την κατασκευή ή την αναβάθμιση των γραμμών μεταφοράς, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους όρους του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχεδίου ή οποιουδήποτε ισοδύναμου μέσου·

δ) ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς καταρτίζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, το οποίο αναφέρει τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η δέουσα παρακολούθηση της τήρησης του προγράμματος. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις των εργαζομένων προκειμένου να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος. Το επιφορτισμένο

με την παρακολούθηση του προγράμματος συμμόρφωσης στέλεχος ή όργανο υποβάλλει, στη ρυθμιστική αρχή η οποία αναφέρεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 της ετήσιας έκθεσης, στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί, η οποία και δημοσιεύεται.

Άρθρο 11

Κατανομή φορτίων και εξισορρόπηση

1. Με την επιφύλαξη της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας βάσει συμβατικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που απορρέουν από τις προδιαγραφές της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών, ο διαχειριστής δικτύου μεταφοράς είναι, όπου ασκεί τα καθήκοντα αυτά, υπεύθυνος για την κατανομή φορτίων στις εγκαταστάσεις παραγωγής που βρίσκονται στην περιοχή του και για τον καθορισμό της χρήσης των διασυνδέσεων με τα άλλα δίκτυα.

2. Η κατανομή φορτίων στις εγκαταστάσεις παραγωγής και η χρήση των διασυνδέσεων γίνονται βάσει κριτηρίων που μπορεί να εγκρίνονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και που πρέπει να είναι αντικειμενικά, να δημοσιεύονται και να εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις προκειμένου να εξασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Τα εν λόγω κριτήρια λαμβάνουν υπόψη την οικονομική προτεραιότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται από διαθέσιμες εγκαταστάσεις παραγωγής ή από μεταφορές μέσω διασύνδεσης καθώς και τους τεχνικούς περιορισμούς του δικτύου.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν στον διαχειριστή δικτύου, όταν κατανέμει τα φορτία στις εγκαταστάσεις παραγωγής, να δίνει προτεραιότητα στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή απόβλητα ή που παράγουν συνδυασμένα ενέργεια και θερμότητα.

4. Ένα κράτος μέλος μπορεί, για λόγους ασφάλειας του εφοδιασμού, να επιτάσσει να δίδεται προτεραιότητα, κατά την κατανομή φορτίων, στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν εγχώριες πηγές πρωτογενούς ενεργειακού καυσίμου, σε αναλογία που δεν υπερβαίνει, κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους, το 15 % της συνολικής ποσότητας πρωτογενούς ενέργειας η οποία απαιτείται για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στο εν λόγω κράτος μέλος.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους διαχειριστές του δικτύου μεταφοράς να πληρούν ορισμένα ελάχιστα πρότυπα για τη συντήρηση και ανάπτυξη του δικτύου μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένου του δυναμικού διασύνδεσης.

6. Οι διαχειριστές του δικτύου μεταφοράς προμηθεύονται την ενέργεια που χρησιμοποιούν για να καλύπτουν τις απώλειες ενέργειας και να διατηρούν εφεδρικό δυναμικό στο δίκτυό τους με διαφανείς, αμερόληπτες και βασιζόμενες στην αγορά διαδικασίες, όταν ασκούν τα καθήκοντα αυτά.

7. Οι κανόνες που θεσπίζονται από τους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς για την εξισορρόπηση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη χρέωση των χρηστών του δικτύου τους λόγω έλλειψης ενεργειακής ισορροπίας, είναι αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι. Οι όροι και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων και των τιμολογίων, για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών εκ μέρους των διαχειριστών δικτύου μεταφοράς, καταρτίζονται σύμφωνα με μεθοδολογία συμβατή με τις ρυθμίσεις του άρθρου 23 παράγραφος 2, με τρόπο αμερόληπτο που αντικατοπτρίζει το κόστος, και δημοσιεύονται.

Άρθρο 12

Εχεμύθεια των διαχειριστών δικτύων

Με την επιφύλαξη του άρθρου 18 ή οποιασδήποτε άλλης νόμιμης υποχρέωσης κοινοποίησης πληροφοριών, ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς διαφυλάσσει τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες περιέρχονται εις γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Οι κοινοποιούμενες πληροφορίες σχετικά με τις δικές του δραστηριότητες, που ενδέχεται να παρέχουν εμπορικά

πλεονεκτήματα, διατίθενται με τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Άρθρο 13

Διορισμός διαχειριστών δικτύων διανομής

Τα κράτη μέλη ορίζουν, ή ζητούν από τις επιχειρήσεις που είναι ιδιοκτήτριες των δικτύων διανομής ή υπεύθυνες για αυτά να ορίζουν, για χρονική περίοδο καθοριζόμενη από τα κράτη μέλη βάσει παραμέτρων αποτελεσματικότητας και οικονομικής ισορροπίας, έναν ή περισσότερους διαχειριστές του δικτύου διανομής. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι διαχειριστές δικτύων διανομής να ενεργούν σύμφωνα με τα άρθρα 14 έως 16.

Άρθρο 14

Καθήκοντα των διαχειριστών δικτύων διανομής

1. Ο διαχειριστής δικτύου διανομής διατηρεί ένα ασφαλές, αξιόπιστο και αποδοτικό δίκτυο διανομής στην περιοχή που καλύπτει, λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον.
2. Εν πάση περιπτώσει, αποφεύγει κάθε διάκριση μεταξύ χρηστών ή κατηγοριών χρηστών του δικτύου, και ιδίως διακρίσεις υπέρ των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων.
3. Ο διαχειριστής δικτύου διανομής παρέχει στους χρήστες του δικτύου τις πληροφορίες που χρειάζονται για την αποτελεσματική πρόσβαση στο δίκτυο.
4. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στον διαχειριστή δικτύου διανομής, όταν κατανέμει τα φορτία στις εγκαταστάσεις παραγωγής, να δίνει προτεραιότητα στις εγκαταστάσεις παραγωγής που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή απόβλητα ή που παράγουν συνδυασμένα ενέργεια και θερμότητα.
5. Οι διαχειριστές του δικτύου διανομής προμηθεύονται την ενέργεια που χρησιμοποιούν για να καλύπτουν τις απώλειες ενέργειας και να διατηρούν εφεδρικό δυναμικό στο δίκτυό τους με διαφανείς, αμερόληπτες και βασιζόμενες στην αγορά διαδικασίες, όταν ασκούν τα καθήκοντα αυτά. Η απαίτηση αυτή δεν θίγει τη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας δυνάμει συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2002.
6. Όταν οι διαχειριστές των δικτύων διανομής είναι υπεύθυνοι για την εξισορρόπηση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, οι κανόνες που θεσπίζουν για αυτόν τον σκοπό, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη χρέωση των χρηστών του δικτύου τους λόγω έλλειψης ενεργειακής ισορροπίας, είναι αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι. Οι όροι και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων και των τιμολογίων, για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών εκ μέρους των διαχειριστών των δικτύων διανομής καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 2, κατά τρόπο αμερόληπτο που αντικατοπτρίζει το κόστος, και δημοσιεύονται.
7. Όταν προγραμματίζει την ανάπτυξη του δικτύου διανομής, ο διαχειριστής εξετάζει τη δυνατότητα λήψης μέτρων ενεργειακής αποδοτικότητας/διαχείρισης της ζήτησης ή/και τη δυνατότητα αποκεντρωμένης παραγωγής που θα μπορούσαν να υποκαταστήσουν την ανάγκη αναβάθμισης ή αντικατάστασης του δυναμικού ηλεκτρικής ενέργειας.

Άρθρο 15

Διαχωρισμός των διαχειριστών δικτύων διανομής

1. Σε περίπτωση που ο διαχειριστής δικτύου διανομής αποτελεί μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, τουλάχιστον από άποψη νομικής μορφής, οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διανομή. Οι κανόνες αυτοί δεν συνεπάγονται υποχρέωση διαχωρισμού του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιουσιακών στοιχείων του δικτύου διανομής από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση.
2. Επιπλέον των απαιτήσεων της παραγράφου 1, σε περίπτωση που ο διαχειριστής δικτύου διανομής αποτελεί

μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, πρέπει να είναι ανεξάρτητος, από άποψη οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, από τις άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διανομή. Προς τούτο, εφαρμόζονται τα ακόλουθα ελάχιστα κριτήρια:

α) τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου διανομής δεν μπορούν να συμμετέχουν σε διαρθρωτικές δομές της ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας που φέρουν την ευθύνη, άμεσα ή έμμεσα, για την καθημερινή εκτέλεση των δραστηριοτήτων παραγωγής, μεταφοράς ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας·

β) πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τα επαγγελματικά συμφέροντα των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του δικτύου διανομής λαμβάνονται υπόψη κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι σε θέση να ενεργούν με ανεξαρτησία·

γ) ο διαχειριστής του δικτύου διανομής διαθέτει ουσιαστικές εξουσίες λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από την ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας, όσον αφορά τους πόρους που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία, συντήρηση ή ανάπτυξη του δικτύου. Αυτό δεν θα πρέπει να αποτρέπει την ύπαρξη κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών που θα εξασφαλίζουν ότι προστατεύονται τα οικονομικά δικαιώματα και τα δικαιώματα εποπτείας της διαχείρισης, τα οποία έχει η μητρική εταιρία όσον αφορά την απόδοση των πόρων θυγατρικής της εταιρίας, που ρυθμίζονται έμμεσα σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 2. Ειδικότερα, τούτο επιτρέπει στη μητρική επιχείρηση να εγκρίνει το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή ισοδύναμο μέσο του διαχειριστή του δικτύου διανομής και να θέτει συνολικά όρια για τα επίπεδα χρέωσης της θυγατρικής της. Δεν επιτρέπει στη μητρική επιχείρηση να δίνει εντολές σχετικά με την καθημερινή λειτουργία ή τις επιμέρους αποφάσεις σχετικά με την κατασκευή ή την αναβάθμιση των γραμμών διανομής, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους όρους του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχεδίου ή οποιουδήποτε ισοδύναμου μέσου·

δ) ο διαχειριστής του δικτύου διανομής καταρτίζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, το οποίο αναφέρει τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η δέουσα παρακολούθηση της τήρησης του προγράμματος. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις των εργαζομένων προκειμένου να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος. Το επιφορτισμένο με την παρακολούθηση του προγράμματος συμμόρφωσης στέλεχος ή όργανο υποβάλλει στη ρυθμιστική αρχή, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1, ετήσια έκθεση, στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί, και η οποία δημοσιεύεται.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στις ολοκληρωμένες επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες εξυπηρετούν λιγότερους από 100000 συνδεδεμένους πελάτες ή εξυπηρετούν μικρά απομονωμένα δίκτυα.

Άρθρο 16

Εχεμύθεια των διαχειριστών δικτύων διανομής

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 18 ή οποιασδήποτε άλλης νόμιμης υποχρέωσης κοινοποίησης πληροφοριών, ο διαχειριστής του δικτύου διανομής τηρεί τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες περιέρχονται εις γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, και αποτρέπει την κοινοποίηση με μεροληπτικό τρόπο πληροφοριών που αφορούν τις δικές του δραστηριότητες και ενδέχεται να παρέχουν εμπορικά πλεονεκτήματα.

Άρθρο 17

Διαχειριστές συνδυσασμένων δικτύων μεταφοράς και διανομής

Οι κανόνες του άρθρου 10 παράγραφος 1 και του άρθρου 15 παράγραφος 1 δεν εμποδίζουν τη λειτουργία διαχειριστή συνδυσασμένου δικτύου μεταφοράς και διανομής ο οποίος, από άποψη νομικής μορφής,

οργάνωσης και λήψης αποφάσεων, είναι ανεξάρτητος από άλλες δραστηριότητες που δεν συνδέονται με τη διαχείριση του δικτύου μεταφοράς και διανομής και πληροί τις απαιτήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ). Οι κανόνες αυτοί δεν συνεπάγονται υποχρέωση διαχωρισμού του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των περιουσιακών στοιχείων του συνδυασμένου δικτύου από την κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση:

α) τα πρόσωπα τα οποία είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του συνδυασμένου δικτύου δεν δύνανται να συμμετέχουν σε διαρθρωτικές δομές της ολοκληρωμένης επιχείρησης ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες είναι υπεύθυνες, άμεσα ή έμμεσα, για την καθημερινή εκτέλεση των δραστηριοτήτων παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας·

β) πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τα επαγγελματικά συμφέροντα των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση του συνδυασμένου δικτύου λαμβάνονται υπόψη κατά τρόπον ώστε να είναι σε θέση να ενεργούν με ανεξαρτησία·

γ) ο διαχειριστής του συνδυασμένου δικτύου διαθέτει ουσιαστικές εξουσίες λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από την ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας, όσον αφορά τους πόρους που είναι αναγκαίοι για τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του δικτύου. Αυτό δεν πρέπει να αποτρέπει την ύπαρξη κατάλληλων συντονιστικών μηχανισμών που θα εξασφαλίζουν ότι προστατεύονται τα οικονομικά δικαιώματα και τα δικαιώματα εποπτείας της διαχείρισης, τα οποία έχει η μητρική εταιρία όσον αφορά την απόδοση των πόρων θυγατρικής της εταιρίας, που ρυθμίζονται έμμεσα σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 2. Ειδικότερα, τούτο επιτρέπει στη μητρική επιχείρηση να εγκρίνει το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή ισοδύναμο μέσο του διαχειριστή του δικτύου διανομής και να θέτει συνολικά όρια για τα επίπεδα χρέωσης της θυγατρικής της. Δεν επιτρέπει στη μητρική επιχείρηση να δίνει εντολές σχετικά με την καθημερινή λειτουργία ή τις επιμέρους αποφάσεις σχετικά με την κατασκευή ή την αναβάθμιση των γραμμών μεταφοράς και διανομής, οι οποίες δεν υπερβαίνουν τους όρους του εγκεκριμένου χρηματοδοτικού σχεδίου ή οποιουδήποτε ισοδύναμου μέσου·

δ) ο διαχειριστής του συνδυασμένου δικτύου καταρτίζει πρόγραμμα συμμόρφωσης, το οποίο αναφέρει τα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική συμπεριφορά και να διασφαλίζεται η δέουσα παρακολούθηση της τήρησης του προγράμματος. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις των εργαζομένων προκειμένου να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος. Το επιφορτισμένο με την παρακολούθηση του προγράμματος συμμόρφωσης στέλεχος ή όργανο υποβάλλει στη ρυθμιστική αρχή, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1, ετήσια έκθεση στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί, και η οποία δημοσιεύεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Άρθρο 18

Δικαίωμα πρόσβασης στους λογαριασμούς

1. Τα κράτη μέλη ή κάθε αρμόδια αρχή οριζόμενη από αυτά, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αρχών που αναφέρονται στο άρθρο 23, έχουν, στο βαθμό που είναι απαραίτητο για την άσκηση των καθηκόντων τους, δικαίωμα πρόσβασης στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19.

2. Τα κράτη μέλη και κάθε διορισμένη αρμόδια αρχή, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αρχών του άρθρου 23, τηρούν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την κοινοποίηση αυτών των πληροφοριών εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για την άσκηση των καθηκόντων των αρμοδίων αρχών.

Άρθρο 19

Διαχωρισμός των λογαριασμών

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι λογαριασμοί των επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας τηρούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό καθεστώς ή τη νομική μορφή τους, οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας καταρτίζουν, υποβάλλουν σε έλεγχο και δημοσιεύουν τους ετήσιους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τους κανόνες του εθνικού τους δικαίου σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς των εταιριών περιορισμένης ευθύνης οι οποίοι έχουν θεσπισθεί σύμφωνα με την τέταρτη οδηγία 78/660/EK, της 25ης Ιουλίου 1978, βασιζόμενη στο άρθρο 44 παράγραφος 2, στοιχείο ζ)(12) της συνθήκης, περί των ετησίων λογαριασμών εταιριών ορισμένων μορφών(13).

Οι επιχειρήσεις που δεν υποχρεούνται από τον νόμο να δημοσιεύουν τους ετήσιους λογαριασμούς τους, διατηρούν στα κεντρικά γραφεία τους αντίγραφα στη διάθεση του κοινού.

3. Οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας τηρούν, στα εσωτερικά τους λογιστικά, χωριστούς λογαριασμούς για κάθε μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς και διανομής, όπως ακριβώς θα ήταν υποχρεωμένες να πράξουν εάν οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούνταν από χωριστές επιχειρήσεις, προκειμένου να αποφεύγονται οι διακρίσεις, οι αλληλοεπιδοτήσεις και οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Τηρούν επίσης λογαριασμούς, οι οποίοι μπορούν να είναι ενοποιημένοι, για άλλες δραστηριότητες σχετικές με την ηλεκτρική ενέργεια που δεν έχουν σχέση με τη μεταφορά και τη διανομή. Έως την 1η Ιουλίου 2007, οι επιχειρήσεις αυτές τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες προμήθειας για επιλέξιμους πελάτες και για τις δραστηριότητες προμήθειας για μη επιλέξιμους πελάτες. Στους λογαριασμούς πρέπει να αποσαφηνίζονται τα έσοδα που προέρχονται από το ιδιοκτησιακό καθεστώς του δικτύου μεταφοράς/διανομής. Εφόσον ενδείκνυται, οι επιχειρήσεις αυτές τηρούν ενοποιημένους λογαριασμούς για άλλες δραστηριότητες, εκτός του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Οι εσωτερικοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν ισολογισμό και αποτελέσματα χρήσεως για κάθε δραστηριότητα.

4. Ο έλεγχος που αναφέρεται στην παράγραφο 2 πρέπει ιδίως να αφορά την τήρηση της κατά την παράγραφο 3 υποχρέωσης για αποφυγή των διακρίσεων και διασταυρούμενων επιδοτήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

Άρθρο 20

Πρόσβαση τρίτων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την εφαρμογή ενός συστήματος για την πρόσβαση τρίτων στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής με βάση δημοσιευμένα τιμολόγια, το οποίο ισχύει για όλους τους επιλέξιμους πελάτες και εφαρμόζεται αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του δικτύου. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε τα εν λόγω τιμολόγια, ή οι μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό τους, να εγκρίνονται πριν τεθούν σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 23, τα δε τιμολόγια αυτά και οι μεθοδολογίες -στην περίπτωση που μόνο μεθοδολογίες εγκρίνονται- να δημοσιεύονται πριν από την έναρξη ισχύος τους.

2. Ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς ή διανομής μπορεί να αρνείται την πρόσβαση λόγω έλλειψης χωρητικότητας. Η άρνηση αυτή πρέπει να αιτιολογείται δεόντως, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του άρθρου 3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν, όπου ενδείκνυται και στις περιπτώσεις άρνησης της πρόσβασης, προκειμένου ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς ή διανομής να παρέχει πληροφορίες για τα μέτρα που θα ήταν αναγκαία για την ενίσχυση του δικτύου. Η πλευρά που έχει ζητήσει τη χορήγηση των στοιχείων αυτών μπορεί να επιβαρύνεται με εύλογο τέλος που αντικατοπτρίζει το κόστος της παροχής των εν λόγω πληροφοριών.

Άρθρο 21

Άνοιγμα της αγοράς και αμοιβαιότητα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι επιλέξιμοι πελάτες να είναι:

α) έως την 1η Ιουλίου 2004, οι επιλέξιμοι πελάτες που ορίζονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 έως 3 της οδηγίας 96/92/EK. Τα κράτη μέλη δημοσιεύουν, έως τις 31 Ιανουαρίου κάθε έτους, τα κριτήρια για τον προσδιορισμό αυτών των επιλέξιμων πελατών·

β) από την 1η Ιουλίου 2004 το αργότερο, όλοι οι μη οικιακοί πελάτες·

γ) από την 1η Ιουλίου 2007, όλοι οι πελάτες.

2. Προκειμένου να μην διαταραχθεί η ισορροπία κατά το άνοιγμα των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας:

α) δεν απαγορεύονται οι συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας με επιλέξιμο πελάτη στο δίκτυο άλλου κράτους μέλους, εάν ο πελάτης αυτός θεωρείται επιλέξιμος και στα δύο εμπλεκόμενα δίκτυα·

β) όταν η διεξαγωγή των συναλλαγών που περιγράφονται στο στοιχείο α) δεν γίνει δεκτή διότι ο πελάτης είναι επιλέξιμος σε ένα μόνο από τα δύο δίκτυα, η Επιτροπή μπορεί, κατόπιν αιτήματος του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο επιλέξιμος πελάτης και αφού λάβει υπόψη την κατάσταση της αγοράς και το κοινό συμφέρον, να υποχρεώνει το αρνούμενο μέρος να εκτελέσει την αιτούμενη προμήθεια.

Άρθρο 22

Απευθείας γραμμές

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:

α) όλες οι εγκατεστημένες στο έδαφός τους επιχειρήσεις παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας να μπορούν να εφοδιάζουν με απευθείας γραμμή τις εγκαταστάσεις τους, τις θυγατρικές τους επιχειρήσεις και τους επιλέξιμους πελάτες τους·

β) κάθε επιλέξιμος πελάτης εντός του εδάφους τους να μπορεί να εφοδιάζεται με απευθείας γραμμή από επιχειρήσεις παραγωγής και προμήθειας.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών κατασκευής απευθείας γραμμών στο έδαφός τους. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά και αμερόληπτα.

3. Η δυνατότητα παροχής ηλεκτρικής ενέργειας με απευθείας γραμμή, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, δεν θίγει τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 20.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν ως προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας κατασκευής απευθείας γραμμής είτε την άρνηση πρόσβασης στο δίκτυο βάσει, οσάκις ενδείκνυται, του άρθρου 20, είτε την κίνηση διαδικασίας επίλυσης διαφορών δυνάμει του άρθρου 23.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται τη χορήγηση άδειας κατασκευής απευθείας γραμμής, εάν η χορήγηση αυτής της άδειας αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 3. Η άρνηση πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη.

Άρθρο 23

Ρυθμιστικές αρχές

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ή περισσότερα αρμόδια όργανα ως ρυθμιστικές αρχές. Οι εν λόγω αρχές είναι εντελώς ανεξάρτητες από τα συμφέροντα του κλάδου της ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι υπεύθυνες, μέσω της εφαρμογής του παρόντος άρθρου, τουλάχιστον για τη διασφάλιση της αμεροληψίας, του ουσιαστικού ανταγωνισμού και της εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς, παρακολουθώντας, ειδικότερα:

α) τους κανόνες διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης, σε συνεννόηση με τη ρυθμιστική αρχή ή τις ρυθμιστικές αρχές των κρατών μελών με τα οποία υφίσταται διασύνδεση·

β) τους τυχόν μηχανισμούς για την αντιμετώπιση της συμφόρησης δυναμικού στο εθνικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας·

γ) το χρόνο που χρειάζονται οι επιχειρήσεις μεταφοράς και διανομής για να πραγματοποιούν τις σχετικές

διασυνδέσεις και επισκευές·

δ) τη δημοσίευση κατάλληλων πληροφοριών από τους διαχειριστές των δικτύων μεταφοράς και διανομής σχετικά με τις διασυνδέσεις, την εκμετάλλευση του δικτύου και την κατανομή του δυναμικού στους ενδιαφερόμενους, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να αντιμετωπίζονται οι μη συγκεντρωτικές πληροφορίες ως εμπορικά εμπιστευτικές·

ε) τον αποτελεσματικό διαχωρισμό των λογαριασμών, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρο 19, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν αλληλοεπιδοτήσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων παραγωγής, μεταφοράς, διανομής και προμήθειας·

στ) τους όρους, τις προϋποθέσεις και τα τιμολόγια για τη σύνδεση νέων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να διασφαλίζεται ότι είναι αντικειμενικοί, διαφανείς και αμερόληπτοι, λαμβανομένων ιδίως πλήρως υπόψη των δαπανών και των οφελών που απορρέουν από τις διάφορες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την αποκεντρωμένη παραγωγή και τη συνδυασμένη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής ενέργειας·

ζ) τον βαθμό στον οποίο οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς και διανομής εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 14·

η) το επίπεδο διαφάνειας και ανταγωνισμού.

Οι αρχές που συγκροτούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δημοσιεύουν ετήσια έκθεση σχετικά με το αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων εποπτείας τους που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως η).

2. Οι ρυθμιστικές αρχές είναι υπεύθυνες για τον καθορισμό ή την έγκριση, πριν από την έναρξη ισχύος τους, τουλάχιστον των μεθοδολογιών οι οποίες χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ή τον καθορισμό των όρων και των προϋποθέσεων για:

α) τη σύνδεση και την πρόσβαση στα εθνικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένων των τιμολογίων μεταφοράς και διανομής. Τα εν λόγω τιμολόγια ή μεθοδολογίες επιτρέπουν την πραγματοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων στα δίκτυα κατά τρόπο ώστε οι επενδύσεις αυτές να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των δικτύων·

β) την παροχή των υπηρεσιών εξισορρόπησης.

3. Παρά την παράγραφο 2, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι ρυθμιστικές αρχές υποβάλλουν στον αρμόδιο φορέα του κράτους μέλους, για τη λήψη τυπικής απόφασης, τα τιμολόγια ή τουλάχιστον τις μεθοδολογίες που αναφέρονται σε αυτή την παράγραφο, καθώς και τις τροποποιήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος φορέας έχει τη δυνατότητα να εγκρίνει ή να απορρίπτει σχέδιο απόφασης που υποβάλλει η ρυθμιστική αρχή. Τα εν λόγω τιμολόγια ή οι μεθοδολογίες ή οι τροποποιήσεις τους δημοσιεύονται μαζί με την απόφαση της τυπικής έγκρισης. Δημοσιεύεται επίσης κάθε επίσημη απόρριψη σχεδίου απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της αιτιολόγησής της.

4. Οι ρυθμιστικές αρχές έχουν το δικαίωμα να απαιτούν από τους διαχειριστές δικτύων μεταφοράς και διανομής να τροποποιούν, αν χρειάζεται, τους όρους και προϋποθέσεις, τα τιμολόγια, τους κανόνες, τους μηχανισμούς και τις μεθοδολογίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι είναι αναλογικά και εφαρμόζονται αμερόληπτα.

5. Οποιοδήποτε μέρος έχει να υποβάλει καταγγελία κατά διαχειριστών δικτύου μεταφοράς ή διανομής όσον αφορά τα ζητήματα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 4, μπορεί να υποβάλλει την καταγγελία στη ρυθμιστική αρχή, η οποία, ενεργώντας ως αρχή επίλυσης των διαφορών, εκδίδει απόφαση εντός περιόδου δύο μηνών από τη στιγμή της παραλαβής της καταγγελίας. Η εν λόγω χρονική περίοδος μπορεί να παραδίνεται κατά δύο μήνες όταν η ρυθμιστική αρχή ζητά πρόσθετες πληροφορίες. Η εν λόγω περίοδος μπορεί να παρατείνεται περαιτέρω, με τη σύμφωνη γνώμη του καταγγέλλοντος. Η εν λόγω απόφαση έχει δεσμευτική ισχύ, εκτός εάν και έως ότου ακυρωθεί κατόπιν προσφυγής.

Στις περιπτώσεις που η καταγγελία αφορά τα τιμολόγια σύνδεσης για νέες μονάδες παραγωγής μεγάλης κλίμακας, η δίμηνη χρονική περίοδος μπορεί να παρατείνεται από τη ρυθμιστική αρχή.

6. Οποιοδήποτε θιγόμενο μέρος έχει δικαίωμα προσφυγής σχετικά με απόφαση για μεθοδολογίες δυνάμει των παραγράφων 2, 3 ή 4 ή, σε περιπτώσεις που η ρυθμιστική αρχή έχει υποχρέωση διαβούλευσης σχετικά με τις προτεινόμενες μεθοδολογίες, μπορεί, το αργότερο εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης ή της πρότασης απόφασης, ή και μικρότερου διαστήματος εφόσον αυτό προβλέπεται από τα κράτη μέλη, να υποβάλλει προσφυγή για επανεξέταση. Μία τέτοια προσφυγή δεν έχει ανασταλτική ισχύ.

7. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα προκειμένου οι ρυθμιστικές αρχές να είναι σε θέση να ασκούν τα καθήκοντα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 5 με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα.

8. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδίως σε βάρος των καταναλωτών, καθώς και κάθε επιθετική συμπεριφορά. Οι εν λόγω μηχανισμοί λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της συνθήκης, και ιδίως το άρθρο 82.

Έως το 2010, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών υποβάλλουν, σύμφωνα με το δίκαιο του ανταγωνισμού, στην Επιτροπή, έως τις 31 Ιουλίου κάθε έτους, έκθεση σχετικά με την κατοχή δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, την επιθετική και την αντιανταγωνιστική συμπεριφορά. Η εν λόγω έκθεση εξετάζει επιπλέον τις εξελίξεις όσον αφορά τις μεταβολές ιδιοκτησίας και εκθέτει τα τυχόν πρακτικά μέτρα που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο για να εξασφαλίζεται επαρκής ποικιλία παραγόντων της αγοράς, ή τα πρακτικά μέτρα που λαμβάνονται για την ενίσχυση της διασύνδεσης και του ανταγωνισμού. Από το 2010 και μετά, οι αρμόδιες αρχές υποβάλλουν την εν λόγω έκθεση ανά διετία.

9. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων διοικητικών μέτρων ή μέτρων ποινικής δίωξης, σύμφωνα με τις οικείες νομοθετικές διατάξεις τους, κατά των υπεύθυνων φυσικών ή νομικών προσώπων, στις περιπτώσεις μη τήρησης των κανόνων περί εμπιστευτικότητας τους οποίους επιβάλλει η παρούσα οδηγία.

10. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, η ρυθμιστική αρχή που αποφασίζει είναι η αρχή που έχει δικαιοδοσία έναντι του διαχειριστή δικτύου που αρνείται τη χρησιμοποίηση του δικτύου ή την πρόσβαση σε αυτό.

11. Οι προσφυγές που αναφέρονται στις παραγράφους 5 και 6 γίνονται με την επιφύλαξη της άσκησης των δικαιωμάτων προσφυγής δυνάμει του κοινοτικού και του εθνικού δικαίου.

12. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και ίσων όρων ανταγωνισμού συνεργαζόμενες μεταξύ τους και με την Επιτροπή κατά τρόπο διαφανή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Μέτρα διασφάλισης

Σε περίπτωση αιφνίδιας κρίσης στην ενεργειακή αγορά ή όταν απειλούνται η σωματική ακεραιότητα ή η ασφάλεια των προσώπων, των μηχανημάτων ή των εγκαταστάσεων, ή η αρτιότητα του δικτύου, ένα κράτος μέλος μπορεί να λαμβάνει προσωρινώς τα αναγκαία μέτρα διασφάλισης.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να προκαλούν τις ελάχιστες δυνατές διαταραχές στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να μην υπερβαίνουν την έκταση που είναι απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση των αιφνίδιων δυσχερειών που έχουν προκύψει.

Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος κοινοποιεί αμελλητί τα μέτρα αυτά στα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή, η οποία μπορεί να αποφασίζει ότι το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να τα τροποποιήσει ή να τα καταργήσει,

εφόσον προκαλούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και διαταράσσουν τις συναλλαγές κατά τρόπο ασυμβίβαστο με το κοινό συμφέρον.

Άρθρο 25

Παρακολούθηση των εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή ανά τρίμηνο για τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας, με αναφορά στις φυσικές ροές, που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των προηγούμενων τριών μηνών από τρίτες χώρες.

Άρθρο 26

Παρεκκλίσεις

1. Τα κράτη μέλη τα οποία, μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, μπορούν να αποδείξουν την ύπαρξη ουσιαστικών προβλημάτων στη λειτουργία των μικρών απομονωμένων δικτύων τους, μπορούν να υποβάλουν αίτηση να τους χορηγηθούν από την Επιτροπή παρεκκλίσεις από τις σχετικές διατάξεις των κεφαλαίων IV, V, VI και VII, καθώς και του κεφαλαίου III, στην περίπτωση των απομονωμένων μικροδικτύων όσον αφορά την ανακαίνιση, την αναβάθμιση και την επέκταση του υπάρχοντος δυναμικού. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη για τις εν λόγω αιτήσεις πριν λάβει απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη την τήρηση της εμπιστευτικότητας. Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το παρόν άρθρο ισχύει επίσης και για το Λουξεμβούργο.

2. Μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας, ένα κράτος μέλος το οποίο για τεχνικούς λόγους έχει ουσιαστικά προβλήματα όσον αφορά το άνοιγμα της αγοράς του σε ορισμένες μικρές ομάδες μη οικιακών πελατών που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχείο β), μπορεί να ζητήσει παρέκκλιση από αυτήν τη διάταξη. Η παρέκκλιση μπορεί να παραχωρείται από την Επιτροπή για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 18 μήνες από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 30 παράγραφος 1. Εν πάση περιπτώσει, αυτή η παρέκκλιση λήγει την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

Άρθρο 27

Διαδικασία επανεξέτασης

Εάν, στην αναφερόμενη στο άρθρο 28 παράγραφος 3 έκθεση, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, δεδομένης της ουσιαστικής πρακτικής εφαρμογής της πρόσβασης στο δίκτυο σε κάποιο κράτος μέλος -που συνεπάγεται πλήρως αποτελεσματική, χωρίς διακρίσεις και εμπόδια πρόσβαση στο δίκτυο-, ορισμένες υποχρεώσεις που επιβάλλει η παρούσα οδηγία σε επιχειρήσεις (μεταξύ άλλων, τις υποχρεώσεις νομικού διαχωρισμού των διαχειριστών δικτύων διανομής) δεν είναι ανάλογες προς τον επιδιωκόμενο στόχο, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να υποβάλλει αίτημα στην Επιτροπή για να εξαιρεθεί από τη συγκεκριμένη απαίτηση.

Το κράτος μέλος κοινοποιεί αμελλητί στην Επιτροπή το αίτημα, μαζί με όλα τα σχετικά απαραίτητα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι θα εξακολουθήσει να ισχύει το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η έκθεση ότι, δηλαδή, εξασφαλίζεται η ουσιαστική πρόσβαση στο δίκτυο.

Η Επιτροπή, εντός τριών μηνών από την παραλαβή της κοινοποίησης, υιοθετεί γνώμη σχετικά με το αίτημα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και, οσάκις ενδείκνυται, υποβάλλει προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων της παρούσας οδηγίας.

Η Επιτροπή μπορεί να προτείνει, στις προτάσεις τροποποίησης της παρούσας οδηγίας, την εξαίρεση του ενδιαφερομένου κράτους μέλους από συγκεκριμένες απαιτήσεις, εφόσον το εν λόγω κράτος μέλος εφαρμόζει εξίσου αποτελεσματικά μέτρα, οσάκις ενδείκνυται.

Άρθρο 28

Εκθέσεις

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί και επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει γενική

έκθεση προόδου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, πριν από το τέλος του πρώτου έτους από την έναρξη ισχύος της, και στη συνέχεια σε ετήσια βάση. Η έκθεση αυτή πρέπει τουλάχιστον να καλύπτει:

α) την πείρα που αποκτήθηκε και την πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης και απολύτως λειτουργικής εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και τα εμπόδια που εξακολουθούν να υπάρχουν από την άποψη αυτή, συμπεριλαμβανομένης της κατοχής δεσπόζουσας θέσης, της συγκέντρωσης, της επιθετικής ή αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς, καθώς και του αντίκτυπου όσον αφορά τη στρέβλωση της αγοράς·

β) τον βαθμό στον οποίο οι απαιτήσεις διαχωρισμού και τιμολόγησης που περιλαμβάνονται στην παρούσα οδηγία έχουν επιτύχει τη διασφάλιση ισότιμης και αμερόληπτης πρόσβασης στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της Κοινότητας και ισοδύναμων επιπέδων ανταγωνισμού, καθώς και τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές συνέπειες που έχει το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για τους πελάτες·

γ) την εξέταση ζητημάτων που σχετίζονται με τα επίπεδα χωρητικότητας του δικτύου και την ασφάλεια του εφοδιασμού της Κοινότητας με ηλεκτρική ενέργεια, και ιδίως την υφιστάμενη και προβλεπόμενη ισορροπία μεταξύ ζήτησης και προσφοράς, λαμβανομένων υπόψη των φυσικών δυνατοτήτων ανταλλαγών μεταξύ των εκάστοτε περιοχών·

δ) με ιδιαίτερη προσοχή, τα μέτρα που λαμβάνονται στα κράτη μέλη για την κάλυψη της ανώτατης ζήτησης και την αντιμετώπιση τυχόν ελλειμμάτων ενός ή περισσότερων προμηθευτών·

ε) την εφαρμογή της παρέκκλισης που προβλέπεται δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2, ενόψει πιθανής επανεξέτασης του ορίου·

στ) τη γενική αποτίμηση της προόδου που έχει επιτευχθεί σε ό,τι αφορά τις διμερείς σχέσεις με τρίτες χώρες οι οποίες παράγουν και εξάγουν ή μεταφέρουν ηλεκτρική ενέργεια, συμπεριλαμβανομένης της προόδου στα θέματα της ολοκλήρωσης της αγοράς, των κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνεπειών του εμπορίου ηλεκτρικής ενέργειας και της πρόσβασης στα δίκτυα των εν λόγω τρίτων χωρών·

ζ) την ανάγκη για πιθανές απαιτήσεις εναρμόνισης οι οποίες δεν συνδέονται με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας·

η) τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη εφάρμοσαν στην πράξη τις απαιτήσεις σχετικά με την ενεργειακή επισήμανση που περιλαμβάνονται στο άρθρο 3 παράγραφος 6 και τον τρόπο με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη τυχόν συστάσεις της Επιτροπής σχετικά με το θέμα.

Οσάκις αυτό ενδείκνυται, η εν λόγω έκθεση μπορεί να περιλαμβάνει συστάσεις, ιδίως όσον αφορά το πεδίο και τις λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων για την επισήμανση, συμπεριλαμβανομένου παραδείγματος χάριν, του τρόπου αναφοράς στις υπάρχουσες πηγές πληροφόρησης και του περιεχομένου των πηγών αυτών, και κυρίως του τρόπου με τον οποίο θα μπορούσαν να δίδονται, με τρόπο διαφανή, εύληπτο και συγκρίσιμο, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τουλάχιστον όσον αφορά τις εκπομπές CO₂ και τα ραδιενεργά απόβλητα της ηλεκτροπαραγωγής από διάφορες πηγές και τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να απλοποιηθούν τα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για τον έλεγχο της ακρίβειας των πληροφοριών που παρέχουν οι προμηθευτές, καθώς και τα μέτρα για την αντιστάθμιση των αρνητικών συνεπειών από την κατοχή δεσπόζουσας θέσης και τις συγκεντρώσεις στην αγορά.

2. Ανά διετία, η έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει επίσης ανάλυση των διαφόρων μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη μέλη προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας μαζί με εξέταση της αποτελεσματικότητας των προαναφερόμενων μέτρων και, ιδίως, των επιπτώσεών τους στον ανταγωνισμό στον τομέα της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Οσάκις ενδείκνυται, η έκθεση μπορεί

να περιλαμβάνει συστάσεις σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε εθνικό επίπεδο για την επίτευξη υψηλών προδιαγραφών παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας, ή τα μέτρα για την αποφυγή μονοπωλιακού ελέγχου της αγοράς.

3. Το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2006, η Επιτροπή διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λεπτομερή έκθεση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Στην έκθεση εξετάζονται, συγκεκριμένα:

- η άνευ διακρίσεων δυνατότητα πρόσβασης στο δίκτυο,
- η ύπαρξη αποτελεσματικών ρυθμίσεων,
- η ανάπτυξη υποδομών διασύνδεσης και η κατάσταση της ασφάλειας του εφοδιασμού στην Κοινότητα,
- ο βαθμός στον οποίο τα πλήρη οφέλη του ανοίγματος των αγορών αναλογούν στις μικρές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, κυρίως όσον αφορά τις προδιαγραφές παροχής δημόσιας υπηρεσίας και καθολικής υπηρεσίας,
- ο βαθμός στον οποίο οι αγορές είναι στην πράξη ανοιχτές στον ουσιαστικό ανταγωνισμό, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών της κατοχής δεσπόζουσας θέσης και των συγκεντρώσεων στην αγορά, και της επιθετικής ή αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς,
- ο βαθμός στον οποίο οι καταναλωτές αλλάζουν πράγματι προμηθευτές και επαναδιαπραγματεύονται τιμολόγια,
- η εξέλιξη των τιμών, συμπεριλαμβανομένων των τιμών προμήθειας, σε σχέση με το βαθμό ανοίγματος των αγορών,
- η αποκτηθείσα εμπειρία κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, όσον αφορά την ουσιαστική ανεξαρτησία των διαχειριστών δικτύων σε κάθετα ολοκληρωμένες επιχειρήσεις και εάν, πέραν της ανεξαρτησίας όσον αφορά τη λειτουργία και του διαχωρισμού των λογαριασμών, έχουν αναπτυχθεί και άλλα μέτρα με αποτελέσματα ισοδύναμα με το νομικό διαχωρισμό.

Οσάκις ενδείκνυται, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προτάσεις, με στόχο κυρίως, την εξασφάλιση υψηλών προδιαγραφών παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

Οσάκις ενδείκνυται, η Επιτροπή υποβάλλει προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ιδίως για την εξασφάλιση της πλήρους και ουσιαστικής ανεξαρτησίας των διαχειριστών δικτύων διανομής πριν από την 1η Ιουλίου 2007. Οσάκις απαιτείται, αυτές οι προτάσεις αφορούν επίσης, στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού, μέτρα για την αντιμετώπιση φαινομένων κατοχής δεσπόζουσας θέσης και συγκεντρώσεων στην αγορά και επιθετικής ή αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς.

Άρθρο 29

Κατάργηση

Η οδηγία 90/547/ΕΟΚ καταργείται από την 1η Ιουλίου 2004.

Η οδηγία 96/92/ΕΚ καταργείται από την 1η Ιουλίου 2004, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών σχετικά με τις προθεσμίες για τη μεταφορά στο εθνικό δίκτυο και την εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας.

Οι παραπομπές στην καταργηθείσα οδηγία νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία και θα πρέπει να διαβάζονται βάσει του πίνακα αντιστοιχιών του παραρτήματος Β.

Άρθρο 30

Εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως την 1η Ιουλίου 2004. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να αναβάλουν την εφαρμογή του άρθρου 15 παράγραφος 1 έως την 1η Ιουλίου

2007. Αυτό ισχύει υπό την επιφύλαξη των απαιτήσεων του άρθρου 15 παράγραφος 2.

3. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 31

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 32

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 26 Ιουνίου 2003.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. Cox

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. Τσοχατζοπουλος

(1) ΕΕ C 240 Ε της 28.8.2001, σ. 60, και ΕΕ C 227 Ε της 24.9.2002, σ. 393.

(2) ΕΕ C 36 της 8.2.2002, σ. 10.

(3) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Μαρτίου 2002 (ΕΕ C 47 Ε της 27.2.2003, σ. 350), κοινή θέση του Συμβουλίου της 3ης Φεβρουαρίου 2003 (ΕΕ C 50 Ε της 4.3.2003, σ. 15) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 4ης Ιουνίου 2003 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα).

(4) ΕΕ L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

(5) Βλέπε σελίδα 57 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

(6) Βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

(7) ΕΕ L 313 της 13.11.1990, σ. 30· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 98/75/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 276 της 13.10.1998, σ. 9).

(8) ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1. Κανονισμός που τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97. (ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1).

(9) Ο τίτλος της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ προσαρμόστηκε για να ληφθεί υπόψη η επαναρίθμηση των άρθρων της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 54 παράγραφος 3 περίπτωση ζ).

(10) ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28).

(11) ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/ΕΚ (ΕΕ L 217 της 5.8.1998, σ. 18).

(12) Ο τίτλος της οδηγίας 78/660/ΕΚ προσαρμόστηκε για να ληφθεί υπόψη η επαναρίθμηση των άρθρων της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ).

(13) ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σ. 11· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Μέτρα για την προστασία των καταναλωτών

Με την επιφύλαξη των κοινοτικών κανόνων σχετικά με την προστασία των καταναλωτών, ιδίως της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου(1) και της οδηγίας 93/13/ΕΚ του Συμβουλίου(2), τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 3 έχουν ως στόχο να εξασφαλίζουν ότι οι πελάτες:

α) έχουν το δικαίωμα να συνάπτουν σύμβαση με τον φορέα παροχής υπηρεσιών ηλεκτρικής ενέργειας, στην οποία καθορίζονται:

- η ταυτότητα και η διεύθυνση του προμηθευτή,
- οι παρεχόμενες υπηρεσίες, τα προσφερόμενα επίπεδα ποιότητας υπηρεσιών, καθώς και η χρονική στιγμή έναρξης της σύνδεσης,
- εάν υπάρχουν, τα είδη των προσφερομένων υπηρεσιών συντήρησης,
- οι τρόποι με τους οποίους είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι εκάστοτε τελευταίες πληροφορίες σχετικά με όλα τα εφαρμοζόμενα τιμολόγια και τέλη συντήρησης,
- η διάρκεια της σύμβασης, οι όροι ανανέωσης και λήξης της παροχής υπηρεσιών και της σύμβασης, η ύπαρξη τυχόν δικαιώματος λύσης της σύμβασης,
- οποιεσδήποτε διευθετήσεις για αποζημίωση και επιστροφή καταβληθέντων ποσών οι οποίες εφαρμόζονται όταν δεν πληρούνται τα συμβατικά επίπεδα ποιότητας των υπηρεσιών και
- η μέθοδος για την κίνηση των διαδικασιών επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το στοιχείο στ).

Οι όροι πρέπει να είναι δίκαιοι και σαφώς γνωστοί εκ των προτέρων. Οποσδήποτε, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να παρέχονται πριν από τη σύναψη ή επιβεβαίωση της σύμβασης. Όταν οι συμβάσεις συνάπτονται με την παρεμβολή κάποιου μεσάζοντα, οι προαναφερόμενες πληροφορίες πρέπει επίσης να παρέχονται πριν από τη σύναψη της σύμβασης.

β) ειδοποιούνται δεόντως σχετικά με οποιαδήποτε πρόθεση τροποποίησης των συμβατικών όρων και ενημερώνονται σχετικά με το δικαίωμα λύσης της σύμβασης όταν τους απευθύνεται η σχετική ειδοποίηση. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών ειδοποιούν τους συνδρομητές τους απευθείας για οποιαδήποτε αύξηση τελών, την κατάλληλη χρονική στιγμή και το αργότερο μία κανονική χρονική περίοδο χρέωσης μετά τη χρονική στιγμή κατά την οποία η αύξηση τίθεται σε ισχύ. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι πελάτες παραμένουν ελεύθεροι να λύσουν τις αντίστοιχες συμβάσεις, εάν δεν αποδέχονται τους νέους όρους οι οποίοι τους έχουν κοινοποιηθεί από το φορέα παροχής υπηρεσιών ηλεκτρικής ενέργειας.

γ) λαμβάνουν διαφανείς πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες τιμές και τιμολόγια, καθώς και τους συνήθεις όρους και προϋποθέσεις όσον αφορά την πρόσβαση και τη χρήση των υπηρεσιών ηλεκτρικής ενέργειας.

δ) έχουν ευρεία ελευθερία επιλογής των μεθόδων πληρωμής. Οιαδήποτε διαφορά στους όρους και στις προϋποθέσεις θα αντανάκλα τις δαπάνες που φέρει ο προμηθευτής των διαφόρων συστημάτων πληρωμών. Οι γενικοί όροι και προϋποθέσεις πρέπει να είναι δίκαιοι και διαφανείς. Πρέπει να διατυπώνονται σε σαφή και κατανοητή γλώσσα. Οι πελάτες πρέπει να προστατεύονται από τις αθέμιτες και παραπλανητικές μεθόδους πώλησης.

ε) δεν επιβαρύνονται για αλλαγή προμηθευτή.

στ) έχουν στη διάθεσή τους διαφανείς, απλές και ανέξοδες διαδικασίες εξέτασης των αντίστοιχων καταγγελιών τους. Οι διαδικασίες αυτές παρέχουν τη δυνατότητα δίκαιης και ταχείας επίλυσης των διαφορών, προβλέποντας, όπου αυτό επιβάλλεται, σύστημα επιστροφής ή/και αποζημίωσης. Όταν αυτό είναι δυνατόν, οι διαδικασίες αυτές πρέπει να τηρούν τις βασικές αρχές που καθορίζονται στη σύσταση 98/257/ΕΚ της Επιτροπής(3).

ζ) όταν έχουν πρόσβαση σε καθολική υπηρεσία δυνάμει των διατάξεων που θέσπισαν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3, ενημερώνονται σχετικά με τα δικαιώματά τους όσον αφορά την

καθολική υπηρεσία.

(1) ΕΕ L 144 της 4.6.1997, σ. 19.

(2) ΕΕ L 95 της 21.4.1993, σ. 29.

(3) ΕΕ L 115 της 17.4.1998, σ. 31.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Πίνακας αντιστοιχιών

>ΘΕΣΗ ΠΙΝΑΚΑ<

Δηλώσεις σχετικά με τις δραστηριότητες παροπλισμού και διαχείρισης των αποβλήτων

Διοργανική δήλωση

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή τονίζουν την ανάγκη να εξασφαλίσουν τα κράτη μέλη ότι υφίστανται πράγματι επαρκείς οικονομικοί πόροι για τις δραστηριότητες παροπλισμού και διαχείρισης των αποβλήτων, οι οποίες ελέγχονται στα κράτη μέλη, και ότι οι πόροι αυτοί διατίθενται πράγματι για τους σκοπούς για τους οποίους ορίστηκαν και η διαχείρισή τους διενεργείται με διαφάνεια, κατά τρόπον ώστε να μην παρεμποδίζεται ο ανταγωνισμός με δίκαιους όρους στην αγορά της ενέργειας.

Δήλωση της Επιτροπής

Η Επιτροπή σημειώνει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλισθεί ότι η διαχείριση των πόρων που έχουν ορισθεί για τις δραστηριότητες παροπλισμού και διαχείρισης των αποβλήτων, οι οποίες συνδέονται με τους στόχους της συνθήκης Ευρατόμ, διενεργείται με διαφάνεια, και ότι οι πόροι χρησιμοποιούνται μόνο για τον προαναφερόμενο σκοπό. Στη συνάρτηση αυτή, η Επιτροπή προτίθεται, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της βάσει της συνθήκης Ευρατόμ, να δημοσιεύει ετήσια έκθεση σχετικά με τη χρήση των πόρων για τον παροπλισμό και τη διαχείριση των αποβλήτων. Η Επιτροπή θα αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στην εξασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των σχετικών διατάξεων του κοινοτικού δικαίου.

Βρυξέλλες, 2003-07-15